

**АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ
"ОСИГУРАЊЕ АУРА", БАЊА ЛУКА**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
за период од 1.1.2018. до 31.12.2018. године**

Бања Лука, фебруар 2019.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31.12.2018. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Акционарско друштво за осигурање "Осигурање Аура" а.д., Бања Лука (у даљем тексту "Друштво") основано је 14. новембра 2007. године као акционарско друштво за обављање послова осигурања, и то на основу Рјешења Основног суда у Бањој Луци број 071-0-REG-07-002637. Као обвезник директних пореза Друштво је од стране Пореске управе евидентирано под бројем 4402741620001. Матични број Друштва је 11029388.

АКЦИОНАРИ	БРОЈ АКЦИЈА	КМ	%
Обичне акције:			
Зоран Туњић	32.500	3.250.000	61,90
Повлаштене акције:			
Фонд за реституцију РС	9.990	999.000	19,03
Акцијски Фонд РС	9.990	999.000	19,03
Зоран Туњић	10	1.000	0,02
Бранислав Гецић	10	1.000	0,02
УКУПНО:	52.500	5.250.000	100

Основна дјелатност Друштва је пружање услуга осталих осигурања под шифром 65.12. Рјешењем Агенције за осигурање Републике Српске бр. 05-242-1/07 од 31. октобра 2007. године Друштво је добило дозволу за обављање послова осигурања за све врсте неживотних осигурања, из члана 49. став 2. тачка а) Закона о друштвима за осигурање ("Службени гласник Републике Српске" број 17/05).

У складу са Законом о привредним друштвима те Статутом Друштва органи Друштва су:

1. Скупштина Друштва,
2. Управни одбор Друштва,
3. Директор Друштва,
4. Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Чланови Управног одбора су:

1. Костадиновић Бранислав, предсједник
2. Михајло Милан, члан

Чланови Одбора за ревизију:

1. Миловановић Драган, предсједник
2. Сладојевић Ненад, члан

Директор Друштва: Вујић Раденко

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

У посматраној години одржана је 1 сједница скупштине акционара, на којој су донесене следеће Одлуке: Одлука о усвајању годишњих извјештаја за 2017. годину, Одлука о усвајању мишљења овлаштеног актуара, Одлука о усвајању извјештаја независног ревизора, Одлука о усвајању извјештаја о раду Управног одбора и Одбора за ревизију, Одлука о разрјешењу члана Управног одбора и разрјешењу члана Одбора за ревизију, Одлука о разрјешењу досадашњег актуара и именовању новог, Одлука о расподјели добити за 2017. годину.

Друштво обавља послове осигурања преко организационих јединица – филијала и пословница, са сједиштем у Бањој Луци и у следећим градовима РС: Требиње, Рогатица, Билећа, Добој, Козарска Дубица, Зворник, Бијељина, Приједор, Шамац, Соколац, Нови Град, Челинац, Србац, Градишка, Нова Топола, Брчко, Источно Ново Сарајево, Мркоњић Град, Пале и Фоча.

На тржишту ФБиХ, Друштво послује преко Филијале Сарајево са пословницама у Зеници, Грачаници, Бихаћу, Цазину, Тузли, Олову, Жепчу, Маглају, Живиницама, Босанској Крупи и Тешњу.

У оквиру наведених пословница раде продајна мјеста и продајне канцеларије.

Друштво је дана 31. децембра 2018. године имало 165 запослених радника (31. децембра 2017. године - 121 радника). Просјечан број запослених радника на бази часова рада износи 94.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (ИАС), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (ИФРС) и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске. Наиме, на основу одредби важећег Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавезна да у потпуности примјењују ИАС, односно ИФРС, као и Међународне стандарде ревизије (ИСА), Кодекс етике за професионалне рачуновође, као и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (ИАБС) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (ИФАЦ), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном новим Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање („Службени гласник РС, број 108/15), Правилником о садржини и форми обрасца Извјештаја о промјенама на капиталу (Службени гласник РС, број 63/16), као и Правилником о садржини и форми обрасца финансијских извјештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, број 63/16).

Износи у финансијским извјештајима су изражени у конвертибилним маркама (КМ). У складу са чланом 32. Закона о измјенама и допунама Закона о Централној банци БиХ (Службени гласник БиХ број: 29/02) службени девизни курс за валуту Босне и Херцеговине је једна конвертабилна марка за 0,511292 еура, односно један еуро износи 1,95583 КМ.

Ради усклађивања финансијског извјештаја са МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, Друштво је сачинило финансијске извјештаје по билансним шемама и контном оквиру за Друштва за осигурање.

Друштво је у састављању финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике које су образложене у напомени 3. уз финансијске извјештаје, а које су засноване на важећим рачуноводственим прописима, прописима из области осигурања и пореским прописима Републике Српске.

У току обрачуна примјењени су следећи Међународни рачуноводствени стандарди: МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, МРС 10 – Догађаји након датума билансирања, МРС 12 – Порез на добит, МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, МРС 18 – Приходи, МРС 19 – Резервисања за запослене, МРС 32 – Финансијски инструменти: објављивање и презентација, МРС 36 – Обезвређење средстава, МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе, и потенцијална средства, МРС 38 – Нематеријална средства, МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и вредновање, МРС 40 – Улагање у некретнине и остали.

а) Изјава о усклађености

Финансијски извјештаји припремљени су у складу са међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

б) Основа мјерења

Финансијски извјештаји сачињени су на основу историјског трошка и на основу фер вриједности (финансијска имовина и обавезе по фер вриједности).

с) Кориштење претпоставки и процјена

Презентација финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примјењују у Републици Српској захтјева од руководства кориштење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки које имају ефекта на презентовање вриједности средстава и обавеза и објелодављивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама које су расположиве на дан састављања финансијских извјештаја а будући стварни резултати могу да се разликују од процјењених износа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од премија и преносне премије

Приходи од премије осигурања представљају фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода. Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Провизије и други трошкови који се односе на преносне премије се разграничавају према периоду којем припадају. Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава на крају обрачунских периода.

Преносна премија код неживотних осигурања се обрачунава методом „про рата темпорис“ на фактурисану укупну премију осигурања. Преносна премија се не обрачунава у случајевима када се фактурисање премије врши на мјесечној основи.

3.2. Приходи по основу камата

Приходи по основу камата се највећим дијелом односе на обрачунате камате на орочене депозите и дијелом на камате по основу улагања у дужничке хартије од вриједности, и евидентирани су у обрачунском периоду у коме су приходи и настали.

3.3. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Друштво врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процјене износа штете, који ће Друштво морати да плати, на бази очекиваног износа исплате за сваку поједину резервисану штету. За пријављене а неликвидиране штете за које није утврђена висина одштете, резервише се најмање просјечан износ ликвидираних штета у обрачунском периоду за који се утврђује финансијски резултат. Износ пријављених штета које ће се исплаћивати у облику ренте резервише се у капитализованом износу садашње вриједности свих будућих ренти.

Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

3.4. Резервисања за настале, а непријављене штете

Резервисање средстава за настале, а непријављене штете врши се примјеном двије методе обрачуна. У складу са Правилником Друштво је извршило обрачун резервација за настале непријављене штете методом очекиване квоте штета и методом ланчаних љествица. Резервација за настале непријављене штете једнака је вишем резултату од претходно поменута два обрачуна.

3.5. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки опреме и нематеријалних улагања су у извјештају о укупном резултату у стварно насталом износу.

3.6. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у страном валути су прерачунате у Конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на дан пословне промјене.

Средства и обавезе исказане у страном валути на дан извјештаја о финансијском положају, прерачунати су у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страном валути и приликом прерачуна позиција извјештаја о финансијском положају исказаних у страном валути књижене су у корист или на терет резултата пословања.

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су одредива немонетарна средства која служе за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користе у административне сврхе. Као нематеријална улагања признају се средства која испуњавају захтјеве прописане стандардом МРС 38 - нематеријална улагања.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по факури добављача укључујући царине/ порезе који се не могу одбити и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности.

Амортизација нематеријалних улагања се врши у току корисног вијека при чему се примјењује пропорцијални метод амортизације. Стопа амортизације износи 16,80%.

3.8. Некретнине, постројења и опрема

У некретнине, постројења и опрему спадају: земљиште, грађевински објекти, опрема, инвестиционе некретнине, улагања на туђим некретнинама и опреми и некретнине у припреми.

У моменту набавке ова имовина се вредује по набавној вриједности која обухвата фактурну вриједност добављача и зависне трошкове прибављања средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Након почетног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднује по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације и губитка по основу обезбјеђења).

Садашња вриједност некретнина, постројења и опреме увећава се за накнадна улагања по основу адаптације, замјене дијелова и генералних поправки, под условом да се ова улагања могу измјерити и да она продужују корисни вијек средстава.

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме се врши примјеном пропорционалне методе амортизације. На набавну вриједност су примјењене слиједеће амортизационе стопе:

Врста средства	Вијек трајања - година	Стопа %
Грађевински објекти	77	1,3
Компјутери	5	20
Моторна возила	6,45	15,5
Билборди	9,09	11
Канцеларијски намјештај и остала опрема	8-10	10-12,5

3.9. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су некретнине које Друштво као власник држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради обављања редовног пословања из регистроване дјелатности.

Инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вриједности. Након почетног признавања по набавној вриједности, инвестиционе некретнине се вреднују по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације). Инвестиционе некретнине се амортизују примјеном пропорционалног метода амортизације. Примјењује се стопа амортизације од 1,3%.

На крају пословне године Друштво је извршило процјену инвестиционих некретнина.

3.10. Улагања на туђим некретнинама

Улагања на туђим некретнинама су исказана по набавној вриједности, умањена за исправку вриједности и евентуална обезвјеђења. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу одбити и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Улагања у туђе некретнине се амортизују пропорционалном методом амортизације у складу са периодом кориштења некретнина на којима су извршена улагања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

3.11. Обезвјерење вриједности нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме

На дан биланса стања, руководство Друштва врши провјеру обезвјережности нематеријалних улагања, некретнина постројења и опреме приказане у пословним евиденцијама. Уколико постоје индиције обезвјерења врши се процјена надокнадивог износа. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијенен као нижи од вриједности исказане у пословним евиденцијама, вриједност средства исказаног пословним евиденцијама се смањује до своје надокнадиве вриједности. Обезвјерење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода.

Ако се касније поништи обезвјерење, вриједност средстава приказана у финансијским извјештајима се повећава до промјењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвјерење. Поништење обезвјерења се рачуна као приход текућег периода.

3.12. Финансијски пласмани

За потребе мјерења финансијског средства након почетног признавања, финансијска средства се класификују у четири категорије:

- а) Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха
- б) Улагања која се држе до доспијећа
- ц) Потраживања и дати кредити
- д) Финансијска средства која су расположива за продају

Све финансијске пласмане који се држе до једне године Друштво класификује као краткорочне, а пласмане који се држе у периоду дужем од једне године Друштво класификује као дугорочне.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха су:

- а) Финансијска средства која задовољавају било која од следећих услова:
 - стечен са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности
 - представљају дио портфолиа финансијских средстава којима се управља заједно и за које постоји доказ да су финансијска средства за краткорочно остварење добити или
 - деривати, осим ако су означени као и да представљају дио ефективног хедџинг инструмента
- б) послуже почетног признавања назначена од стране ентитета по фер вриједности кроз биланс успјеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Финансијска средства намјењена трговању се иницијално вреднују по фер вриједности. Фер вриједност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини /стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у цјелости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Накнадно вредновање финансијских средстава намјењени трговању се врши по фер вриједности која се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промјене фер вриједности финансијских средстава намијењених трговању обухватају се у корист/терет биланса успеха периода у коме су настале.

Хартије од вриједности које се држе до доспијећа

Улагања у хартије од вриједности које се држе до доспијећа вреднују се по амортизованој вриједности, кориштењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспијећа и умањена за било који отпис услед обезвређења или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспијећа.

Потраживања и дати кредити

Потраживања се вреднују по набавној вриједности уз корекцију за исправку вриједности по основу обезвређења вриједности или ненаплативости. Исправка вриједности потраживања врши се на основу процјене руководства Друштва, и то индиректно за износ доспјелих потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспијећа за плаћање, а директно ако је немогућност наплате извјесна и документована.

Процјена исправке вриједности потраживања врши се у складу са Правилником о начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 10/09, у даљем тексту: Правилник) и Правилником о измјенама и допунама правилника и начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 91/14). Критеријуми утврђени наведеним Правилником за процијењивање исправке вриједности потраживања наведени су у напомени 3.16.

Дати кредити се вреднују по амортизованој вриједности кориштењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспијећа и умањена за било који отпис услед обезвређења или ненаплативости.

Хартије од вриједности расположиве за продају

Финансијска средства расположива за продају обухватају финансијска средства која нису класификована у претходној групи финансијских средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Почетно вредновање финансијских средстава која су расположива за продају врши се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини/стицању/издавању.

Накнадно вредновање финансијских средстава расположивих за продају врши се по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. У случају одсуства активног тржишта накнадно вредновање се врши на основу најбоље процјене о износу фер вриједности извршених улагања кориштењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта.

Промјене фер вриједности финансијских средстава расположивих за продају евидентирају се директно у капиталу.

Уколико Друштво утврди дугорочни и значајан пад фер вриједности на средству расположивом за продају, сви кумулирани губици признати директно у капиталу се преносе са позиције капитала у биланс успјеха, иако средство није искњижено.

Друштво у свом портфолиу нема хартија од вриједности расположивих за продају.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну; или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани који се односе на улагања у формирање резервног фонда Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини и Фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини, исказани су по номиналној вриједности на дан улагања, увећане за приписану камату.

Остали дугорочни финансијски пласмани се односе на дугорочно орочена новчана средства код банака и дугорочне зајмове дате правним лицима.

Потраживања за премије

Потраживања за премије обухватају потраживања за премију и учешћа у накнадама штета у земљи и иностранству.

Уколико постоји вјероватноћа да Друштво неће бити у стању да наплати све доспјеле износе према уговореним условима, руководство процјењује износ исправке вриједности којом се потраживање своди на реалну вриједност терећењем осталих расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Процјењивање позиција активе

Друштво врши процјењивање позиција активе у складу са Правилником о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 10/09, у даљем тексту: Правилник).

Позиције активе класификују се у категорије, зависно од степена наплативости, који се одређује на основу броја дана колико је прекорачен рок доспијећа, процјене финансијског положаја дужника и квалитета инструмената обезбјеђења наплате. Резервисања за потенцијалне губитке терете резултат пословања Друштва.

У складу са Правилником, сва потраживања Друштва разврставају се у следеће категорије:

1) Прва категорија:

- а) потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

2) Друга категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

3) Трећа категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

4) Четврта категорија:

- а) потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,
- в) потраживања од дужника који своје обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послуже истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послуже истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,
- г) потраживања од дужника који обавезе по основу премије реосигурања не плаћа

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

послије истека периода реосигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послјије истека годину дана од започињања периода реосигурања за ту годину,

д) потраживања од лица које је повезано лице с друштвом за осигурање, а која би иначе била класификована у другу или трећу категорију.

Износ резервисања за потенцијалне губитке добија се примјеном сљедећих процената на бруто износ потраживања од комитената:

Категорија	% резервисања
Прва	5%-10%
Друга	25%-50%
Трећа	50%-75%
Четврта	100%

Готовински еквивалнти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Издвојена средства за превентиву

Издвојена средства за превентиву образују се издвајањем из бруто премија свих врста осигурања. Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву, као и европским стандардима донијетим од стране Европског комитета осигурања. Издвојена средства образују се издвајањем у висини 1% од бруто премије обавезних видова осигурања.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

3.13. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по добитку ефеката усклађивања прихода и расхода у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за поврат пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају – билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине. Чланом 25 наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додату вриједност

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

3.14. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина

У складу са Појединачним колективним уговором, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније. Као основица за обрачун узима се највећа мјесечна плата остварена у последњих 12 мјесеци прије остваривања права на пензију. На основу ИАС 19 – Примања запослених захтијева се обрачун и евидентирање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине. На дан 31. децембра 2018. године Друштво је извршило обрачун и евидентирање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине у својим финансијским извјештајима.

3.15. Извјештавање по сегментима

Сегмент је засебно препознатљив дио друштва који је ангажован на пружању услуга (пословни сегмент) или на пружању услуга у одређеном економском окружењу (географски сегмент) који у себи садржи ризике и користи различите од оних у другим сегментима.

4. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ И ПРЕТПОСТАВКЕ

Ове објаве надопуњују биљешку о управљању измјењеним ризицима и биљешку о управљању резервама осигурања.

Друштво сачињава процјене и претпоставке о будућности. Такве претпоставке и процјене, по дефиницији ће ријетко одговарати стварним резултатима.

Процјене везане уз резервације за уговоре о осигурању представљају најзначајнији извор неизвјесности процјена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

4.1. Главни извори неизвјесности промјена

Процјене неизвјесности везане уз резерве.

Најзначајније промјене везане за финансијске извјештаје Друштва односе се на формирање резерви. Друштво има разумно опрезан приступ формирању резервисања у складу са регулативом Агенције за осигурање РС.

Добици од умањења вриједности зајмова и потраживања.

Потребе за умањивањем вриједности имовине која се води по амортизованом трошку се примјењује како је наведено у рачуноводственој политици.

Процјена неизвјесности ризика уз судске спорове.

За судске поступке који се воде против друштва, али се не односе на штете, Друштво је формирало резерву.

Друштво рачуна пореске обавезе у складу са пореским прописима РС. Пореске пријаве одобрава пореска управа која има право на накнадне контроле.

Регулаторни захтјеви

Агенција за осигурање РС је овлаштена за провођење регулаторног надзора над пословањем Друштва и може захтијевати измјене књиговодствене вриједности имовине и обавеза у складу са одговарајућим прописима.

4.2. Кључне рачуноводствене претпоставке у примјени рачуноводствених политика

а) Управљање ризиком осигурања

Примарни ризик којем је друштво изложено по уговорима о осигурању је ризик да стварне штете и накнаде, или вријеме њиховог настанка, буде различито од очекиваних. На ово утичу учесталост и величина штета, стварне исплате накнада и накнадни развој дугорочних штета. Циљ Друштва је да осигура да резерве друштва буду довољне за покриће ових обавеза.

Ризик осигурања се односи на неизвјесност осигурања као дјелатности. Најзначајније компоненте ризика осигурања су премијски и ризик резервисања. Они се тичу адекватних премијских тарифа и адекватних резервисања у односу на обавезе из осигурања и капиталном основу.

Премијски ризик је присутан у тренутку издавања полисе прије него што се догоди осигурани случај те представља ризик да ће трошкови и штете које ће настати бити већи од примљених премија. Ризик резерви представља ризик да је укупан ниво техничких резерви криво процјењен

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

или да ће стварне штете варирати око статистичке средње вриједности. Ризик одустајања представља неочекивано већу или мању премијску стопу одустајања од полиса.

Управљање ризицима

Друштво управља ризиком осигурања кроз процедуре одобравања трансакција, цијена услуга и реосигурањем. Стратегија прибаве тежи диверзификацији која ће осигурати уравнотежен портфељ. Друштво реосигурава дио ризика прибаве како би се контролисала изложеност губицима и заштитио капитал. Адекватност обавеза процјењује се узимајући у обзир одговарајућу имовину.

Концентрација ризика осигурања

Управа Друштва вјерује да Друштво нема значајних концентрација изложености према било којој скупини осигураника.

б) Основне претпоставке које имају највећи утицај на признату имовину, обавезе, приходе и расходе из пословања

На датум извјештавања формира се резервација за процијењени коначан трошак подмирења свих насталих штета које произилазе из догађаја насталих до тог датума, било да је пријављена или не, скупа са одговарајућим трошковима обраде штете умањено за већ ликвидирани износе.

Обавезе за пријављене штете (РБНС) је процијењена посебно за сваку појединачну штету узевши у обзир околности, доступне информације од процјенитеља и доказе о износивима сличних штета. Појединачне штете се редовно прегледавају и резерва се редовно ажурира када се пријаве нове информације.

Удио реосигурања се одређује на основу уговора о реосигурању који је вриједио у тренутку настанка штете.

Процјена резерви за настале непријављене штете (ИБНР) је подложна већем степену неизвјесности него резерве за пријављене штете.

Кључне методе за обрачун ИБНР, које се нису мјењале у односу на претходну годину су:

- Метода уланчаних љествица
- Метода очекиване квоте штета

Претпоставке које имају највећи утицај на мјерење износа резерви за неживотна осигурања су следеће:

Очекивана квота штета

Квота штета представља омјер насталих штета у односу на зарађене премије. Очекивана квота штета прати тренд квоте штета протеклих година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Преостали фактор развоја штета

За штете „дугог репа“ ниво резерви у великој мјери зависи о процјени развоја штета од последње године развоја за коју постоје историјски подаци до коначног развоја. Преостали фактори развоја штета се процјењује математичким методама или се базирају на актуарској процјени.

а. Тест адекватности обавеза

Очекивани новчани токови везани за штете и трошкове се процјењују на основу искуства из протеклог периода и усклађују за значајне појединачне губитке за које се не очекује да ће се поновити. Тест је проведен на укупном неживотном портфељу.

б. Осјетљивост добити или губитака на промјене значајних варијабли

У неживотним осигурањима, варијабле које имају највећи утицај на обавезе осигурања односе се на настанак штета и промјене у трошковима.

4.3. Одредбе и услови уговора о осигурању које имају значајни утицај на износ, вријеме и неизвјесност будућих новчаних токова

Друштво нуди осигурање незгоде, здравствено осигурање, осигурање возила која се крећу по копну, осигурање ваздухоплова, осигурање пловила, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности за моторна возила, ваздухоплове и пловила, осигурање од опште грађанске одговорности, осигурање кредита, осигурање гаранција, осигурање од различитих финансијских губитака и осигурање помоћи. Друштво има могућност увећања премије као и одбијање штета које произилазе из превара. Будуће штете су главни извор неизвјесности који утиче на износ и вријеме будућих новчаних токова. Износ плаћен по појединој штети је ограничен сумом осигурања која је утврђена у полиси осигурања.

Остали значајни извори неизвјесности везани за неживотна осигурања произилазе из регулативе која даје право пријаве штете прије ступања на снагу застаре (3 године). Ова одредба је посебно значајна за трајну инвалидност која произилази из осигурања незгоде.

4.4. Управљање финансијским ризицима

Ови ризици укључују тржишни, кредитни и ризик ликвидности. Сваки од ових ризика је описан даље у тексту са сажетком начина на које Друштво управља тим ризиком.

Тржишни ризик

Тржишни ризик укључује три врсте ризика:

- Валутни ризик – ризик да ће се вриједност или будући новчани токови финансијских инструмената мијењати због промјене курса.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

- Ризик промјене каматних стопа – ризик да ће се фер вриједност или будући новчани токови финансијских инструмената мијењати због промјене у тржишним каматним стопама.
- Цјеновни ризик – ризик да ће се вриједност или будући новчани токови финансијских инструмената мијењати због промјене цијена на тржишту.

Каматни ризик

Друштво нема обавезе по узетим кредитима и промјене каматних стопа не утичу на ниво техничких резерви. Сва каматорна улагања Друштва на дан извјештавања носе фиксну каматну стопу тако да не би било директног ефекта на добит или губитак у случају промјене каматних стопа.

Цјеновни ризик

Главни извор изложености цјеновном ризику су улагања у хартије од вриједности. Циљ Друштва је улагање у диверзификовани портфељ високо квалитетних, ликвидних ХОВ. Портфељ Друштва је ограничен параметрима које доноси Управа друштва и регулаторни орган.

Ризик промјене курса

Друштво је изложено ризику промјене курса кроз трансакције у страним валутама. Те трансакције су углавном везане за ликвидирани ино штете. Обим и значај тих трансакција и евентуални ризик у вези са њима практички не могу утицати на добитак или губитак Друштва.

Кредитни ризик

У току свог редовног пословања Друштво је изложено кредитном ризику. Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће измирити своје уговорене обавезе или ће резултирати финансијским губитком. Изложеност Друштва и кредитни рејтинг клијента стално се надгледају а укупна вриједност закључних финансија је раздијељена између одобрених клијената. Друштво перманентно прати финансијске струје и пословање својих значајних комитената односно изложености ризику депоновања и улагања средстава.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности настаје као резултат финансијских активности Друштва и управљања позицијама. У извјештајном периоду. Друштво је водило рачуна о ликвидности и на тај се начин штитило од прекомјерне изложености ризику бочне структуре и структуре неусклађености имовине са обавезама. Руководство Друштва свакодневно разматра извјештај и стање депонованих средстава. Емпиријски се утврђује критични дан за ликвидност Друштва, односно датуми значајног одлива средстава. На основу идентификације расположивих средстава и дневно утврђених потреба, доноси се одлука о кориштењу средстава. Дугорочна значајна финансијска улагања односе се на дугорочно орочене депозите у комерцијалним банкама у РС о чему је било ријечи у претходном тексту. Улагања су исказана у вриједности орочених депозита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Управљање капиталом

Политика управљања капиталом Друштва је:

- Строга примјена законских прописа у вези обрачуна капитала и гарантног фонда у сврхе примјене правила о управљању ризицима.
- Такође, капитал Друштва не може бити мањи од маргине солвентности израчунате по правилнику 1/3 маргине солвентности (гарантног фонда) и минималног износа гарантног фонда прописаног Законом.

На дан 31.12.2018. године Друштво располаже са акционарским капиталом од 5.250.000,00 КМ, базичним капиталом у износу 6.711.465 КМ КМ (испуњене законске одредбе, гарантним фондом у износу од 2.000.000 КМ, маргином солвентности у износу 3.335.527 КМ (мања од минималног граничног фонда што је у складу са прописима).

НОТЕ УЗ БИЛАНС УСПЈЕХА

на дан 31.12.2018. године

Опис	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Пословни приходи	16.907.445	13.646.357
Пословни расходи	15.204.590	12.646.951
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ГУБИТАК	1.702.855	999.406
Финансијски приходи	216.811	192.937
Финансијски расходи	28.497	3.829
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	1.891.169	1.188.514
Остали приходи	241.152	168.352
Остали расходи	557.902	324.640
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	316.750	156.288
Приходи од усклађивања вриједности имовине	216.069	417.594
Расходи од усклађивања вриједности имовине	20.085	0
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	195.984	417.594
Приходи по основу промјене рачуноводствених политика	53.962	339
Расходи по основу промјене рачуноводствених политика	198.989	89.452
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.625.376	1.360.707
Порески расходи периода	202.945	94.377
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	1.422.431	1.266.330

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Пословни приходи у текућој години износе 16.907.445 КМ и већи су у односу на претходну годину за 23,90%. Учешће ове позиције у укупним приходима износи 97,36%.

Највећи дио пословних прихода чине приходи од премије осигурања који показују раст за 22,80% у односу на претходну годину са учешћем у укупним пословним приходима са чак 96,35%. Аналитика прихода од премије биће приказана у наредној табели.

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Обавезна осигурања од аутоодговорности	16.765.104	13.093.946
Осигурање незгоде	479.237	385.003
Добровољно здравствено осигурање	126.394	85.928
Осигурање моторних возила - Каско	629.401	449.041
Осигурање робе у превозу	180	27.722
Осигурање имовине од пожара	205.063	323.576
Осигурање осталих штета на имовини	15.613	21.729
Осигурање од опште одговорности	206.476	11.267
Приход од премије саосигурања	89.432	41.248
Промјене преносне премије	-2.227.289	-1.174.425
Укупно:	16.289.611	13.265.038

6. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Позиција други пословни приходи показује раст у односу на претходну годину за 42,75%.

У структури укупних прихода остали пословни приходи учествују са 2,28%.

Друге пословне приходе чине:

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Приходи од регресних потраживања	186.242	119.606
Приходи од услужних записника	3.240	16.330
Приходи од зелених картона	147.448	110.068
Приход од издавања у закуп	39.525	26.200
Приходи од откупа штета	8.346	3.982
Остали пословни приходи	10.757	920
Укупно:	395.558	277.106

Највеће учешће у структури ових прихода имају приходи од регресних потраживања са учешћем од 47,03% који уједно имају тенденцију раста у односу на 2017. годину. Приходи од зелених картона, приходи од издавања у закуп и приходи од откупа штета су већи у односу на исти период претходне године, док приходи од услужних записника имају тенденцију пада за 80,16%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

Структуру и кретање ових расхода показује наредни преглед:

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Доприноси Бироу Зелене карте БиХ	297.491	282.895
Доприноси Заштитном фонду	185.036	202.681
Накнаде Агенцији за осигурање РС	110.860	95.654
Накнаде Агенцији за надзор ФБиХ	17.500	17.500
Резервисања за превентиву	85.972	88.017
Укупно:	696.859	686.747

Највећи износ у структури расхода за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, са учешћем од 42,69%, чине доприноси Бироу Зелене карте БиХ који показују благу тенденцију раста од 5,16% у односу на претходну годину. Доприноси Заштитном фонду имају тенденцију пада за 8,71%.

8. НАКНАДЕ ШТЕТА И ОСТАЛЕ НАКНАДЕ НЕЖИВОТНИХ ОСИГУРАЊА

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Накнаде штета неживотних осигурања АО	4.135.543	3.372.438
Накнаде штета неживотних осигурања од незгоде	70.577	31.206
Накнаде штета каско	339.830	201.750
Накнаде штета осигурање робе у транспорту	6.335	7.230
Накнаде штета осигурање стакла од лома	0	0
Накнаде штета колективно осигурање радника	125.386	25.746
Накнаде штета осигурање ученика и студената	15.126	6.322
Накнаде штета путно здравствено осигурање	7.369	4.728
Накнаде штета по основу осиг.им. од пожара	16.293	1.540
Накнаде штета по основу осталих осиг.имовине	13.936	1.887
Расходи по основу премија реосигурања	193.554	180.249
Резервација пријављене неликвидиране штете	572.443	138.970
Резервација за непријављене штете	0	401.011
Трошкови регресних потраживања	10.963	13.054
Трошкови судских такси - штете	16.724	8.095
Трошкови судског вјештака - штете	37.710	23.135
Остали трошкови обраде штета	23.628	24.766
Укупно:	5.585.417	4.442.125

Укупне накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања у структури укупних расхода учествују са 35,44%. Накнаде штета неживотних осигурања АО представљају доминантну

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

позицију и износе 4.135.543 КМ са учешћем од 74,04% у структури трошкова накнаде штета и осталих накнада неживотних осигурања.

У претходној табели можемо видјети да укупне накнаде штета неживотних осигурања износе 4.730.395 КМ. Број ријешених штета у 2018-ој години је 2.133 што је за 29,12% више од претходне године кад је број ријешених штета био 1.652. Ликвидирани износ за 2018. годину је 4.730.396 КМ. Број одбијених штета за 2018. годину износи 229 а у 2017ој години износио је 225. Друштво уредно измирује настале обавезе по основу штета. Ефикасност у обради штета је 93,47%.

Укупно ријешене штете по ентитетима показује наредни преглед:

Опис	2018		2017		Индекс 2018/2017	
	Број штета	Вриједност	Број штета	Вриједност	Број штета	Вриједност
Република Српска	1.230	3.185.039,63	959	2.195.146,81	128,26%	145,09%
Федерација БиХ	903	1.545.356,37	693	1.457.702,20	130,30%	106,01%
УКУПНО	2133	4.730.396	1652	3.652.849,01	129,12%	129,50%

9. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ЕНЕРГИЈЕ, УСЛУГА И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

У наредној табели аналитички су приказани трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови у збирном износу од 7.419.302 КМ што чини 48,80% укупних пословних расхода. У поређењу са претходном годином примјетна је тенденција раста за 18,86%

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Трошкови материјала	16.834	11.535
Трошкови канцеларијског материјала	77.493	59.636
Трошкови горива, мазива и енергије	189.730	129.364
Трошкови одржавања	146.543	117.693
Трошкови превоза	13.972	0
Трошкови ПТТ услуга	167.165	132.114
Трошкови воде и комуналних услуга	14.530	11.728
Трошкови закупа	3.508.875	3.092.561
Трошкови рекламе	406.590	1.029.319
Трошкови објављивања у новинама	4.061	9.373
Трошкови стручног образовања	12.462	6.467
Трошкови репрезентације	89.455	69.949
Трошкови донација и помоћи	842.124	329.914
Трошкови спонзорстава	628.350	314.500

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Трошкови службених путовања	226.718	166.526
Банкарске провизије	30.399	33.271
Трошкови брокерских провизија	1.428	1.372
Трошкови вођења ХОВ	1.900	2.601
Трошкови провизије осигурања	363.595	278.327
Трошкови премије осигурања	31.547	23.695
Трошкови предаје фин.извјештаја	108	228
Трошкови ревизије	9.360	5.850
Трошкови нотарских услуга	5.004	1.464
Консултанске услуге – асистентске	13.000	417
Трошкови услуга на рачунарским програмима	34.386	55.333
Трошкови адвокатских услуга	30.392	10.378
Трошкови преноћишта	30.109	4.138
Таксе и накнаде	201.172	121.022
Порез на имовину	2.336	0
Трошкови стипендија	230.900	144.835
Остали нематеријални трошкови	88.764	78.246
Укупно:	7.419.302	6.241.855

10. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Трошкови бруто зарада	1.126.825	998.566
Доприноси за инвалидна лица	889	749
Трошкови по уговорима о дјелу	829	8.180
Трошкови по уговорима о ауторским правима	2.253	14.895
Бруто накнаде члановима Управног и одбора за ревизију	17.164	27.280
Остали лични расходи	87.700	1.080
Трошкови отпремнина	16.484	9.238
Трошкови фонда солидарности	0	0
Трошкови награда	2.250	1.750
Трошкови превоза на посао	6.884	14.053
Трошкови пореза на дивиденду	0	0
Укупно:	1.261.278	1.075.791

Значајна група пословних расхода јесу и трошкови зарада са растом од 12,84% у односу на претходну годину. До повећања трошкова зарада у посматраној години дошло је због запошљавања нова 44 радника. Запошљавање радника било је неопходно прије свега због отварања нових пословница али и због проширења капацитета у постојећим.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Остали приходи износе 727.065 КМ и мањи су за 6,69% у односу на претходну годину а чине их:

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Приходи од усклађивања вријед. ХОВ	216.069	417.594
Приходи из ранијих година	53.062	339
Приходи од камата	216.782	192.863
Наплаћена остала потраживања	230.127	165.501
Остали приходи	11.025	2.880
Укупно:	727.065	779.177

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи износе 28.497 КМ и знатно су већи у односу на претходну годину а чине их:

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Расходи камата	28.486	3.819
Негативне курсне разлике	11	10
Укупно:	28.497	3.829

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добит

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Текући порез на добитак	202.945	94.377
Укупно:	202.945	94.377

Износ обрачунатог пореза износи 202.945 КМ а стопа за обрачун је 10%.

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Добитак прије опорезивања	1.625.376	1.360.707
Порез на добитак (10%)	202.945	94.377
Нето добит	1.422.431	1.266.330

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

НОТЕ УЗ БИЛАНС СТАЊА

31.12.2018. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Нематеријална улагања на дан извјештавања, у складу са МРС 38 – Нематеријална средства, исказана су према набавној вриједности умањеној за амортизацију. Амортизација нематеријалних улагања се врши у току корисног вијека при чему се примјењује пропорционални метод амортизације. Стопа амортизације износи 16,80%. Нематеријална улагања на 31.12.2018. године износе 4.882 КМ што је за 1.030 КМ мање у односу на претходну годину.

Некретнине, инвестиционе некретнине, опрема и остала основна средства показују тренд раста у односу на претходну годину. Као главни разлог тога јесте куповина грађевинског објекта у Челинцу у износу од 950.000 КМ. Вриједност земљишта као билансне позиције, на дан 31.12.2018. године износи 333.483 КМ. У односу на претходну годину није дошло до промјене вриједности.

Опис	Земљиште	Опрема	Аванси и инвестиције у току	Инвестиционе некретнине	Грађевински објекти	Укупно некретнине и опрема	Нематеријална улагања
Набавна вриједност							
Стање 1. Јануар 2018. године	333.483	1.266.315	1.567.744	3.340.261	1.039.541	7.547.344	76.334
Повећања		441.104	153.450	100.000	1.001.828	1.696.382	1.102
Смањења							
Стање 31. децембар 2018. године	333.483	1.707.419	1.721.194	3.440.261	2.041.369	9.243.726	77.436
Исправка вриједности							
Стање 1. Јануар 2017. године		679.483		164.287	48.750	892.520	70.423
Повећања		177.879		38.743	22.981	239.603	2.131
Смањења							
Стање 31. децембар 2018. године		587.362		203.030	71.731	1.132.123	72.554
Садашња вриједност							
Стање 31. децембар 2017. године	333.483	586.832	1.529.744	3.240.261	990.791	6.681.111	5.911
Стање 31. децембар 2018. године	333.483	850.057	1.721.194	3.237.231	1.969.638	8.111.603	4.882

У току 2018. године извршена је набавка нове опреме у износу од 441.104 КМ. Набавка се већим дијелом односи на куповину аутомобила, канцеларијског намјештаја и рачунарске опреме за новоотворене пословне јединице. Текућа амортизација износи 177.879 КМ а садашња вриједност на дан 31.12.2018. године 850.057 КМ. Набавке земљишта у обрачунском периоду није било. Позиција инвестиционе некретнине се увећала за 100.000 КМ као резултат куповине земљишта за пословни објекат у Бијељини. Текућа амортизација је износила 38.743 КМ, тако да је стање на

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

дан 31.12.2018. године 3.237.231 КМ. Улагања у грађевинске објекте износе 1.001.828 КМ. Ово увећање се највећим дијелом односи на куповину грађевинског објекта у Челинцу у износу од 950.000 КМ. Амортизација грађевинских објеката у текућем периоду је износила 22.981 КМ, тако да је садашња вриједност те билансне позиције 1.969.638 КМ.

Аванси и некретнине, постројења и опрема и инвестиционе некретнине у припреми износе 1.683.194 КМ и показује повећање у односу на претходну годину за 10,03%.

Преглед инвестиција у току и датих аванса:

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Пословни објекат у Бањој Луци	1.390.860	1.237.410
Сувласнички дио некретнине у Сарајеву (за смјештај Бироа зелене карте БиХ)	45.760	45.760
Грађевински објекат у изградњи - Костајница	246.573	246.573
Аванси за основна средства	38.000	38.000
Укупно:	1.721.193	1.567.744

Набавна вриједност инвестиција у току је формирана по основу уговора о изградњи и рачуна добављача о испорукама добара и извршеним услугама

15. УЧЕШЋЕ У КАПИТАЛУ ОСТАЛИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

Позиција учешће у капиталу осталих правних лица већа је за 245.000 КМ. Улагање се односи на оснивачки улог зависног правног лица „МКД Аурис“ Бања Лука, са 49% учешћем у власништву. Вриједност акција емитента МКД Кредис увећана је по основу учешћа у оствареној добити.

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
МКД Кредис	353.353	353.353
МКД АУРИС	245.000	0
Укупно:	598.353	353.353

16. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
<i>Обавезна дугорочна улагања:</i>		
- Биро зелене карте у Босни и Херцеговини	436.389	440.535
Укупно:	436.389	440.535

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2018. године износе 436.389 конвертибилних марака и односе се на средства уплаћена за формирање средстава резервног

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

фонда и фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини.

Средства у Резервном фонду Бироа Зелене Карте БиХ износе 302.460 КМ. Овај фонд је установљен на нивоу БиХ по основу реосигурања зелене карте. Средства се формирају по основу утврђеног броја самопридржаја, помноженим са уговорним самопридржајем реосигуравајућег покрића. Средства Резервног фонда се третирају као унапријед плаћена средства по насталим пријављеним, и насталим а непријављеним штетама зелене карте, а све у складу са међународним споразумима. Ова средства се користе за плаћање одштетних захтјева које Бироу ЗК БиХ доставе други национални бирои на износе мање од износа самопридржаја реосигуравајућег покрића.

Такође, ова средства се могу користити и за плаћање штета по основу Фонда за накнаду штета. Фонд за накнаду штета од 133.929 КМ је такође установљен на нивоу Државе БиХ и служи за надокнаду штета према оштећеницима из земље и иностранства у случају да друштво из БиХ није извршило исплату штете због ликвидације, стечаја и слично. Управни одбор Бироа Зелене Карте БиХ на сједници одржаној 15.12.2011. године донио је Одлуку број: 04-01-2-4174-6/11 о доношењу „Финансијског плана Фонда за накнаду штета за 2011. годину“ и начину попуњења Фонда за накнаду штета за 2012. годину. На основу овог акта чланице су биле дужне уплатити износ од 500.000 КМ. Овај износ се измирује квартално, а за 2018. годину уплаћено је 7.890 КМ. Укупна вриједност средстава ангажованих у овим фондовима је 436.389 КМ.

17. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

У складу са Законским одредбама, Друштво је у 2018. години одржавало већ уложена средства и улагало нова слободна средства у расположиве финансијске инструменте, поштујући прије свега начела сигурности улагања, тржишности, исплативости, ликвидности те одговарајуће дисперзије улагања.

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
<i>Дугорочно орочени депозити у банкама:</i>		
Комерцијална банка а.д., Бања Лука	0	300.000
Сбер банка	500.000	864.000
Микрофин банка	2.450.000	2.150.000
Нова банка	450.000	250.000
Укупно:	3.400.000	3.564.000

Дугорочно орочена новчана средства код пословних банака су орочена на период дужи од годину дана, са каматном стопом између 0,90% до 2,10% годишње.

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2018. године у износу од 3.400.000 конвертибилних марака се односе на дугорочно орочена новчана средства код Сбер Банке а.д. Бања Лука, Микрофин банке а.д. Бања Лука и Нова банке а.д. Бања Лука на периоде од 24 мјесеца.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

18. ДАТИ АВАНСИ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
<i>Дати аванси у земљи</i>	189.609	155.133
Минус: Исправка вриједности датих аванса	-135.259	-121.653
Укупно:	54.350	33.480

19. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ

Краткорочна потраживања, пласмани и готовина чине значајну позицију активе биланса стања са учешћем од 35,28% у износу од 7.410.941 КМ. Друштво је у складу са Правилником о процјени билансних и ванбилансних позиција друштава за осигурање извршило исправку вриједности по свим врстама потраживања.

Највећу ставку у структури ових потраживања чине потраживања по основу премије неживотних осигурања у износу од 919.543 КМ. Извршена је исправка вриједности у износу 466.290 КМ те је нето износ потраживања по основу премије 453.232 КМ са растом од 11,03% у односу на претходну годину.

Аналитика потраживања по основу премије извршена је у наредној табели:

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Потраживања по основу премија осигурања АО	328.704	260.253
Потр. по осн. прем. осиг. од посљ. незгоде	330	2.029
Потр. по осн. прем. осиг. од посљ. неср. случаја при вршењу ред. занимања	25.535	51.275
Потр. по осн. прем. осиг. од посљ. неср. случаја у мот. воз. и при упражњавању посебних дјел.	32	0
Потр. по осн. прем. осиг. дјече и школске омладине од посљ. несретног случаја	1.508	0
Потр. по осн. прем. осиг. гостију, посјетилаца приредби и туриста од посљ. неср. случаја	1.974	0
Потр. по осн. осталих посебних осиг. лица од посљ. неср. случаја	41	0
Обавезно осигурање путника у јавном превозу	929	0
Потр. по осн. прем. осиг. робе у превозу	180	0
Потр. по осн. прем. осиг. машина од лома	1.987	36
Потр. по осн. прем. осиг. од разбојништва и крађе	3.606	85
Потр. по осн. прем. путног здравственог осигурања	19.057	7.888
Потр. по осн. прем. осиг. моторних возила – КАСКО	248.564	154.580
Потр. по осн. прем. осиг. им. од пожара и др. опас.	56.839	30.479

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Потр. по осн. прем. осиг. им. од пожара и др. опас. у инд.	9.139	149.767
Потр. по осн. прем. осиг. од опште одговорности	161.235	1.857
Потр. по основу издатих зелених картона	48.057	35.529
Потр. по основу премије осигурања имов. трг.	1.530	893
Потр. по основу премије осигурања имов. од земљотреса	1.601	173
Потр. по основу премије осигурања ИТ опреме	189	853
Потр. по основу премије стакла од лома	1.899	0
Потр. по основу осиг. превозника од одг.	6.607	4.887
Минус: Исправка вријед. потр. за премију	-466.290	-292.350
Укупно:	453.253	408.232

20. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Жиро рачун	1.107.361	706.443
Благајна	27.473	4.153
Девизни рачун	17.372	4.961
Укупно:	1.152.206	715.556

Стање готовине на дан 31.12.2018. године износи 1.152.206 КМ и веће је у односу на претходну годину за 61,02%.

Средства су распоређена у више пословних банака у оба ентитета.

21. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Потраживања по основу камата	45.109	109.082
Потраживања за услужно извршени увиђај	27.973	21.656
Потраживања по основу права на регрес	215.409	172.643
Потраживања по основу откупа штета	3.354	2.762
Потраживања из специфичних послова	15.536	15.536
Потраживања за закуп	77.035	71.960
Остала потраживања	100.465	160.352
Дати аванси за штете	224	224
Минус: Исправка вриједности осталих потраживања	-132.259	-132.259
Укупно:	352.846	421.956

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

Доминантну позицију у осталим краткорочним потраживањима чине потраживања по основу права на регрес у износу од 215.409 КМ са растом у односу на претходну годину за 24,77%. Потраживања из специфичних послова нису се мијењала у односу на претходну годину.

22. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Разграничени трошкови прибаве	889.342	616.104
Остала разграничења	93.272	37.429
Укупно:	982.614	653.533

Највећу ставку у структури ове позиције чине разграничени трошкови прибаве који у структури АВР-а учествују са 90,51% и показују раст за 44,35%. У остала разграничења спадају: Унапријед плаћени трошкови за штете, Унапријед плаћени трошкови закупа, Унапријед плаћени трошкови по основу осталих уговора, Унапријед плаћени трошкови рекламног простора и остало.

23. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Капитал Друштва формиран је у складу са уговором о оснивању Друштва и Статутом.

Друштво је основано као акционарско друштво за обављање послова осигурања на основу Рјешења Основног суда у Бањој Луци број 071-0-REG-07-002637 од 14. новембра 2007. године. Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембар 2018. године је сљедећа:

Акционари	Број акција	У КМ	%
<i>Обичне акције:</i>			
Зоран Туњић	32.500	3.250.000	61,90
<i>Повлаштене акције:</i>			
Фонд за реституцију РС	9.990	999.000	19,03
Акцијски Фонд РС	9.990	999.000	19,03
Зоран Туњић	10	1.000	0,02
Бранислав Гецић	10	1.000	0,02
Укупно:	52.500	5.250.000	100

Свака редовна акција даје право на 1 глас. Све акције су уплаћене у цјелости, издане у наматеријализованом облику, слободно су преносиве и воде се код Централног регистра ХОВ.

Номинална вриједност једне обичне и повлаштене некумулативне акције са стањем на дан 31. децембра 2018. године је иста, и износи 100 конвертибилних марака.

Друштво је на основу одлуке скупштине акционара о расподјели нераспоређене добити из

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

претходних година број 06-330-22-7/13 и 06-331-22-8/13 одржаној 03.06.2013 године повећало основни капитал у износу од 1.250.000 КМ.

24. КАПИТАЛ

Позиција капитала биљежи раст у односу на претходну годину 8,95%.

Према Закону о привредним друштвима, акционарско друштво је обавезно да у законске резерве уноси 5% добити на крају текуће године умањене за губитак из претходне године, све док те резерве заједно са резервама капитала не достигну висину од најмање 10% основног капитала или оснивачким актом, односно статутом одређени већи дио основног капитала. Законске резерве за 2018. годину износе 389.797 КМ.

КАПИТАЛ:	31.12.2018
Акцијски капитал	5.250.000
Законске резерве	389.797
Нераспоређени добитак	2.427.859
Укупно:	8.067.656

25. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Обавезе по штетама неживотних осигурања	2.806	4.462
Укупно:	2.806	4.462

26. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Резервације за отпремнине	73.429	56.945
Остала резервисања	0	0
Укупно:	73.429	56.945

Резервисања за зараде запослених у складу са МРС 19 износе 73.429. Стандард се примјењују од 2009. године и резервисања се раде на крају пословне године.

27. ДОБАВЉАЧИ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Добављачи у земљи	222.713	115.435
Укупно:	222.713	115.435

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	59.390	67.411
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	81.183	72.867
Обавезе за порез по одбитку	0	0
Остале обавезе за порезе и накнаде	665	583
Остале краткорочне обавезе	0	0
Обавезе за допринос солидарности	0	0
Укупно:	141.238	140.861

Краткорочне обавезе износе 141.238 КМ и прате прошлогодишњи ниво. У 2018. години Друштво је успјело на вријеме да измири обавезе према запосленим и буџетима. Стање обавеза односи се на обрачунату плату у децембру 2018. године која је исплаћена у јануару 2018. године.

29. КРЕТАЊА НА ПРЕНОСНОЈ ПРЕМИЈИ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Стање на почетку године	7.348.821	6.120.341
Промјене преносне премије (напомена 5)	2.137.854	1.228.480
Стање на крају године	9.486.676	7.348.821

30. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Резервисања за пријављене а неликвидиране штете	936.307	712.477
Резервисања за настале а непријављене штете ИБНР	1.755.896	1.612.368
Укупно:	2.692.203	2.324.845

31. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Нето добитак обрачунског периода	1.422.431	1.266.330
Просјечан пондерисан број издатих акција	52.500	52.500
Зарада по акцији	27,09	24,12

При истом просјечном пондерисаном броју издатих акција, а при повећању нето добитка обрачунског периода за 12,33% долази до пораста зараде по акцији за истих 12,33% у односу на претходни обрачунски период.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31. децембра 2018. године

32. РЕОСИГУРАЊЕ

Друштво врши реосигурање по основу зелене карте преко Бироа зелене карте БиХ, реосигурање аутоодговорности преко Босна Ре из Сарајева и реосигурање имовинских ризика преко Дунав Ре из Београда да би смањило финансијску изложеност ризицима. Друге видове реосигурања Друштво није уговарало за 2018. годину.

33. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција биланса стања у конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били слједећи:

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Амерички долар (USD)	1,7075	1,6301
EUR	1,9558	1,9558

ОСИГУРАЊЕ АУРА А.Д.

Бања Лука, 28.2.2019. године
